

Š i f r a u č e n c a:

Državni izpitni center

NAKNADNI ROK

3.

obdobje

Petek, 1. junij 2012 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, plastično radirko, šilček in žepno računal. Periodni sistem je sestavni del preizkusa znanja. Učenec dobi en obrazec za točkovanje.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

ob koncu 3. obdobja

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazec za točkovanje.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo s periodnim sistemom.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravega napiši na novo.

Svinčnik HB ali B uporablaj samo za risanje.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni kasneje. Na koncu svoje odgovore še enkrat preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 16 strani, od tega 2 prazni.

Prazna stran

1. Kateri element **ni** alkalijska kovina?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Litij.
- B Kalij.
- C Rubidij.
- D Stroncij.

	1
--	---

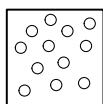
2. Primerjaj lastnosti železa in aluminija. Katera ugotovitev je pravilna?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Aluminij se na zraku spremeni, železo pa ostane nespremenjeno.
- B Železo ima magnetne lastnosti, aluminij pa ne.
- C Aluminij prevaja električni tok, železo pa je izolator.
- D Železo je kovina, aluminij pa nekovina.

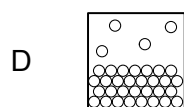
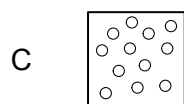
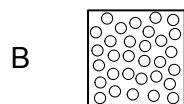
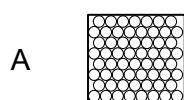
	1
--	---

3. V zaprti posodi je plin pri temperaturi $-50\text{ }^{\circ}\text{C}$.

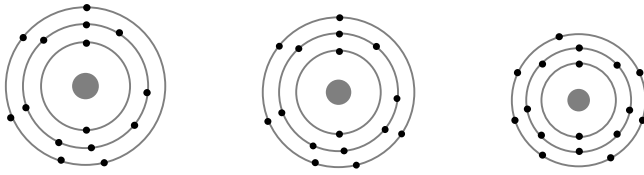
Katera shema ponazarja delce v plinu pri temperaturi $77\text{ }^{\circ}\text{C}$?

Obkroži črko pred pravilno shemo.

	1
--	---

4. Shema prikazuje elektronsko zgradbo treh atomov. Katera trditev velja za vse tri atome?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

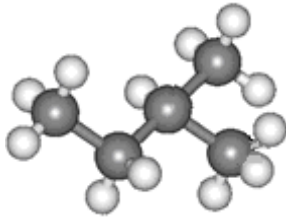

- A Atomi so izotopi istega elementa.
B Atomi imajo enako število protonov.
C Atomi imajo enako število zunanjih elektronov.
D Atomi pripadajo elementom iste periode periodnega sistema.

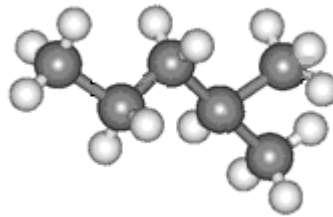
	1
--	---

5. Oglej si modela molekul dveh ogljikovodikov. Katera trditev velja za oba ogljikovodika?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

Ogljikovodik A

Ogljikovodik B

- A Ogljikovodika imata enako molekulsko formulo.
B Ogljikovodika sta nasičena alkana.
C Ogljikovodika sta verižna izomera pentana.
D Ogljikovodika sta nasičena cikloalkena.

	1
--	---

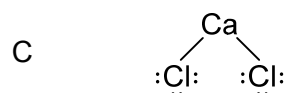
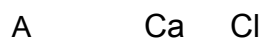
6. Učenci so raztapljali različne snovi v vodi in merili pH vrednosti vodnih raztopin.
Katera od raztopin snovi ima pH vrednost nižjo od 7?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A CaO
B NaCl
C CH₃COOH
D C₆H₁₂O₆

	1
--	---

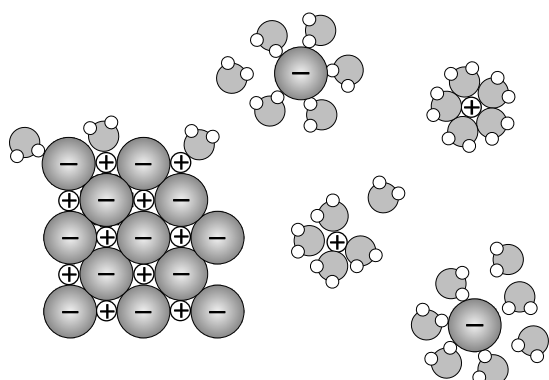
7. Kateri zapis pravilno prikazuje delce v kristalu kalcijevega klorida?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

	1
--	---

8. Na skici je z delci snovi predstavljena sprememba snovi. Kateri trditvi pravilno opisujeta spremembo snovi na skici?

Legenda

- $\oplus$ Natrijev kation: Na^+
- $\ominus$ Kloridni anion: Cl^-
- H_2O Polarna molekula vode: H_2O

- a Skica prikazuje sublimacijo snovi.
- b Skica prikazuje raztapljanje trdne snovi.
- c Skica prikazuje taljenje trdne snovi.
- d Skica prikazuje fizikalno spremembo.

Obkroži črko pred kombinacijo pravilnih odgovorov.

- A a, b
- B a, c
- C b, d
- D c, d

	1
--	---

9. Kaj velja za atome elementov druge skupine periodnega sistema?

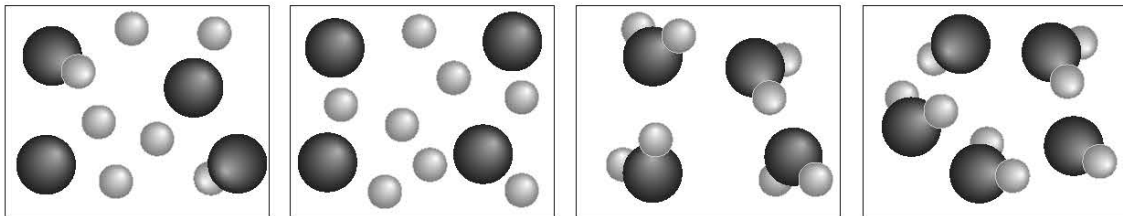
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Tvorijo ione z nabojem 2+.
- B Tvorijo dvoatomne molekule.
- C Zunanje elektrone imajo v drugi lupini.
- D Stabilno zgradbo dosežejo, če sprejmejo dva elektrona.

	1
--	---

10. Sheme ponazarjajo delce v snoveh. Katera shema ponazarja zmes elementov in spojine?

Obkroži črko pod pravilno shemo.

A

B

C

D

	1
--	---

11. Kateri atom elementa ima v jedru enako število protonov kakor atom elementa natrija?

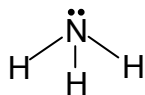
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Atom elementa z vrstnim številom 22.
- B Atom elementa z masnim številom 11.
- C Atom elementa, ki ima 11 elektronov.
- D Atom elementa, ki ima vrstno število enako masnemu številu.

	1
--	---

12. Oglej si strukturno formulo molekule amonijaka.

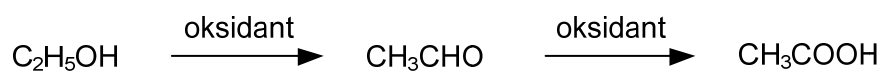
Kaj lahko sklepamo o tej molekuli?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Molekula je zgrajena iz atomov štirih različnih elementov nekovin.
- B Molekula je zgrajena iz enega atoma elementa nekovine in iz treh atomov elementa kovine.
- C Molekula je zgrajena iz treh atomov elementa vodika in iz enega atoma elementa dušika.
- D Molekula je zgrajena iz ene molekule elementa dušika in iz treh molekul elementa vodika.

	1
--	---

13. Količino etanola lahko določimo z alkotestom, pri tem se zgodijo naslednje kemijske spremembe:

a) Poimenuj funkcionalno skupino v molekuli etanola.

_____

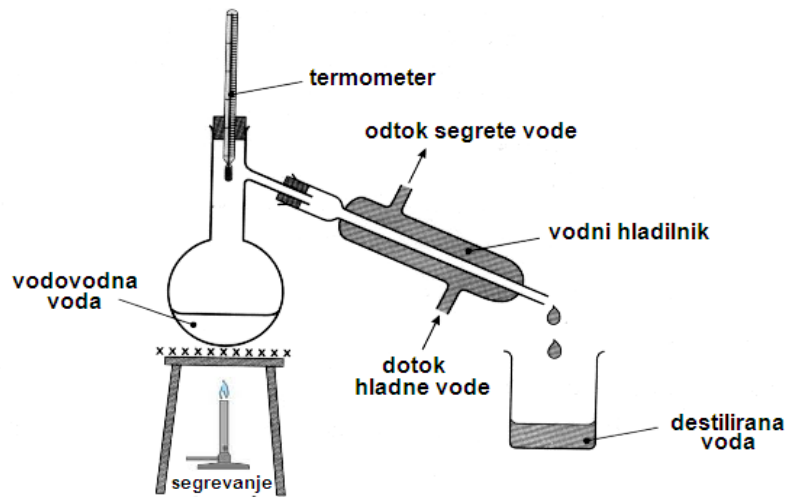
b) Poimenuj končni produkt te spremembe etanola.

_____

	2
--	---

14. Skica prikazuje aparaturo za destilacijo vodovodne vode.

Pozorno si oglej skico in odgovori na zastavljeni vprašanji.

a) V katerem agregatnem stanju je voda, ki pride v vodni hladilnik?

_____

b) Kaj velja za destilacijo?

- a) Destilacija je metoda ločevanja zmesi.
- b) Pri destilaciji se spremeni zgradba snovi.
- c) Pri destilaciji se najprej izloči snov, ki ima najvišje vrelišče.
- d) V vodnem hladilniku se vodne pare kondenzirajo v tekočino.

Obkroži črko pred kombinacijo pravih odgovorov.

- A c, b
- B a, c
- C c, d
- D a, d

	2
--	---

15. V preglednici so dane formule nekaterih snovi.

Oglej si formule snovi in odgovori na vprašanja.

Formula snovi	NaCl	NH ₃	H ₂ O	N ₂	O ₂
---------------	------	-----------------	------------------	----------------	----------------

a) Katera od navedenih snovi je element, ki prevladuje v zraku in je pomemben za rast rastlin in za tvorbo beljakovin?

_____

b) Iz katerih dveh spojin pripravimo nasičeno raztopino, iz katere bodo kristalizirali beli kristali?

_____

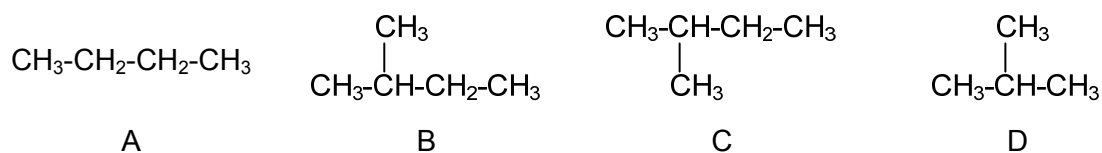
c) V vodni raztopini katere od navedenih spojin bo rdeči lakmusov papir postal moder?

_____

	3
--	---

16. Oglej si racionalne formule molekul štirih ogljikovodikov.

Odgovori na zastavljena vprašanja.

a) Poimenuj ogljikovodik C. _____

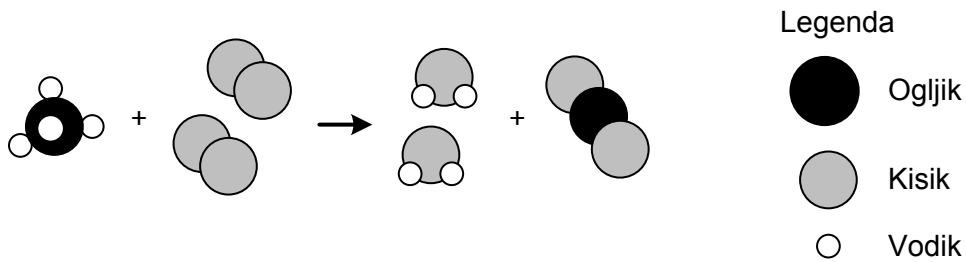
b) Kateri racionalni formuli prikazujeta isto spojino? _____

c) Kateri dve spojini sta verižna izomera? _____

	3
--	---

17. Spremembe pri gorenju metana na zraku lahko ponazorimo z modeli reaktantov in produktov.

Oglej si ponazoritev z modeli in odgovori na zastavljena vprašanja.

- a) Eden od produktov gorenja metana povzroča globalno segrevanje Zemlje. Poimenuj ta produkt.

- b) Zapiši urejeno kemijsko enačbo za reakcijo, ponazorjeno z modeli.

- c) Kaj je značilno za reakcijo gorenja metana na zraku?

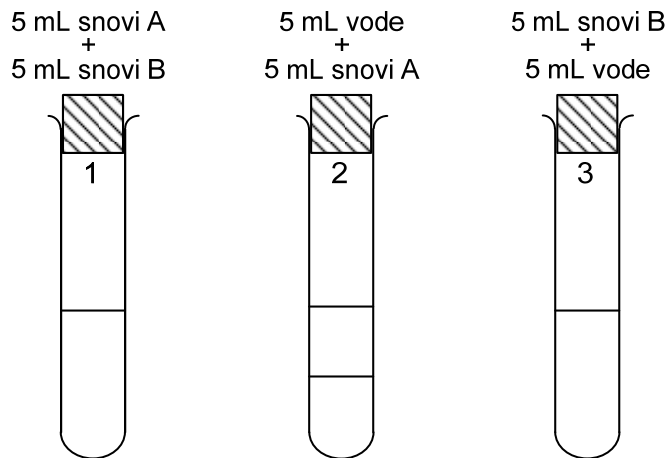
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Pri gorenju se toplota veže.
- B Pri gorenju se okolica segreva.
- C Pri gorenju metana temperatura okolice pada.
- D Pri gorenju metana se temperatura okolice ne spremeni.

	3
--	---

18. Učenci so mešali z vodo dve neznani snovi, snov A in snov B. Rezultate poskusa so predstavili na skici spodaj.

Oglej si jih in odgovori na zastavljena vprašanja.

Topilo	Gostota topila
Voda	1,00 g/mL
Snov B	0,79 g/mL
Snov A	0,65 g/mL

a) V katerem topilu je topna snov A?

_____

b) Pri mešanju vode in snovi A nastaneta dve plasti. V kateri plasti je voda?

_____

c) Kaj lahko sklepaš o topnosti snovi B v vodi in v snovi A?

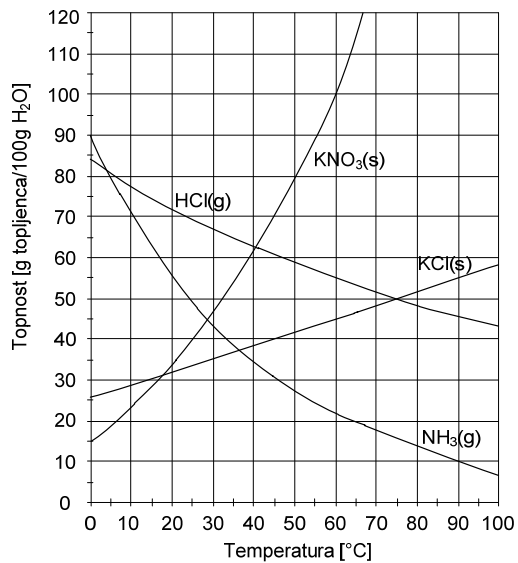
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Snov B ni topna v snovi A, pri mešanju nastaneta dve plasti.
- B Snov B je dobro topna v snovi A in slabo topna v vodi.
- C Snov B je dobro topna v vodi, ki je nepolarno topilo.
- D Snov B je topna v vodi in v snovi A.

	3
--	---

19. Graf prikazuje spreminjanje topnosti snovi s temperaturo.

Oglej si graf in odgovori na zastavljena vprašanja.

a) Pri kateri temperaturi se v 100 g vode raztopi 100 g kalijevega nitrata?

_____

b) Kateri dve snovi imata pri temperaturi 4 °C enako topnost v vodi?

_____

c) Kaj velja za topnost snovi, danih v grafu zgoraj?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Topnost trdnih snovi z naraščajočo temperaturo pada, topnost plinov pa narašča.
- B Topnost snovi, ki so v različnih agregatnih stanjih, je pri isti temperaturi enaka.
- C Topnost vseh snovi z naraščajočo temperaturo narašča.
- D Topnost plinov z naraščajočo temperaturo pada.

	3
--	---

20. V preglednici so dana vrelišča nekaterih alkanov in alkoholov.

Alkan	Vrelišče [°C]
Metan	-162
Etan	-88
Propan	-42
Heksan	69
Oktan	126

Alkohol	Vrelišče [°C]
Metanol	64
Etanol	79
Propan-1-ol	97
Heksan-1-ol	157
Oktan-1-ol	195

- a) Primerjaj vrelišča alkoholov z vrelišči alkanov z enakim številom ogljikovih atomov. Kaj ugotoviš?

- b) Glede na podatke v preglednici lahko sklepamo tudi na vrelišče heptana. Katera vrednost ustreza vrelišču heptana?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A -1°C
B 36°C
C 98°C
D 174°C

	2
--	---

SKUPNO ŠTEVILO TOČK:

	33
--	----

Prazna stran